

Rudolf Fila

Rudolf Fila sa narodil 19. júla v Příbrame na Morave. V rokoch 1947-1950 študoval na Gymnáziu na Antonínskej ulici v Brne a potom na Uměleckoprůmyslovej škole v Brne v oddelení užitekovej maľby, ktoré viedol Bohdan Lacina. V roku 1952 začal študovať na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave pod vedením prof. Jána Mudrocha. Vysokoškolské štúdiá ukončil v roku 1958 a od roku 1960 pôsobil ako pedagóg na Strednej škole umelecko-priemyslovej v Bratislave, až do roku 1990, keď nastúpil ako pedagóg na Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave. V roku 1991 bol habilitovaný na docenta a od roku 1992 pôsobí ako nezávislý umelec. Žije v Bratislave.

Dorota Filová

Dorota Filová sa narodila 8. mája v Smižanoch. V rokoch 1951 - 1955 študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. V roku 1955 začala študovať na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave odbor reštaurovanie historických pamiatok u prof. Karla Veselého. Štúdium ukončila v roku 1961 a nastúpila ako reštaurátorka v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, kde pôsobila do roku 1969. V roku 1971 získala cenu Cypriána Majerníka za rok 1970 za reštaurovanie kolekcie 14-tich ikon z východného Slovenska. V roku 1973 nastúpila ako reštaurátorka do Slovenského národného múzea v Bratislave, kde pôsobila do roku 1991. Žije a pôsobí v Bratislave.

Rudolf Fila - Dorota Filová: Kópie, citácie, premalby

Vytvorí také dielo, aké prezentuje výstava s názvom *Premeny. Kópie, citácie, premalby*, si vyžaduje v prvom rade úctu k celým dejinám výtvarného umenia. Táto úcta má rôzne podoby. Dorota Filová sa desaťročia venovala reštaurovaniu diel známych a neznámych majstrov výtvarného umenia. K reštaurovaniu patrí aj umenie tvorby kópií, ktorému sa venuje najmä v poslednom období. Tieto kópie nepopierajú fakt, že sú kópiami, naopak, bez uhýbania, bez kamuflovania či dokonca podvádzania to priamo priznávajú buď inými rozmermi alebo jednoducho priznaním autorstva reštaurátorky.

Treba povedať, že nie všetky z kópií, ktoré vytvorila Dorota Filová, sa dostali pred zrak diváka. Väčšina kópií sa stala východiskom pre nové maľovanie. Inak povedané, vo väčšine prípadov poslúžili ako podmalby pre Rudolfa Filu, ktorý do nich vstupoval svojimi premalbami, pozoruhodnými intervenčnými gestami. Ťažko klasifikovať jednotlivé intervenčné gestá, keby sme však hľadali ich nejaký spoločný základ, tak by sme ich mohli považovať za originálny a citlivý komentár k dielam veľikánov výtvarného umenia. Jeho originalita spočíva v tom, že nie je formulovaný vo verbálnom jazyku, ale v živle farby, teda v tej istej matérii, z ktorej boli vytvorené interpretované diela alebo ich

fragmenty. Výtvarnými komentármi Rudolfa Filu však nie sú poznačené len kópie Doroty Filovej, ale aj jeho vlastné podmalby. Vo väčšine prípadov mu ako inšpirácia poslúžili diela alebo fragmenty diel veľikánov dejín výtvarného umenia, ktoré používa ako svojrázne citáty. Tieto citáty sú, ako inak, opäť dotvárané originálnymi výtvarnými komentármi, ktoré vlastne nútia vstupovať podmalbu a premalbu do dialógu, obohacujúceho obidve strany.

Okrem toho Rudolf Fila pre svoje výtvarné komentáre rád využíva aj priemyselne vyrábané reprodukcie, ktoré sa jeho intervenčnými gestami menia na jedinečné umelecké diela. Súlad alebo napätie medzi podmalbou a premalbou, medzi privlastneným a vlastným maliarskym rukopisom je v konečnom dôsledku interpretáciou obrazu, pričom interpretácia je už to samotné, čo vidíme. Lebo keď hovoríme o tom, čo vidíme, vzťahujeme sa k tomu, ako vidíme videné; k čomu sa vzťahujeme, nie je obraz o sebe, ale *pohľad*.

Niektorí by mohli povedať, že to už nie sú interpretácie, ale nadinterpretácie, v konečnom dôsledku je to však úplne jedno, pretože dôležitý je výsledok, a nie jeho presná definícia.

Peter Michalovič

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 19. 4. do 26.5.2006

Tento projekt je realizovaný za finančnú podporu statutárneho mesta Ostravy
a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

Lúč a šíp, 2005, olej na dreve, 40 x 35 cm